

บทที่ ๑

บทนำ

ความเป็นมาของปัญหา

เนื่องจากวรรณคดีสันสกฤตมีลักษณะเฉพาะที่น่าสนใจเป็นอย่างยิ่ง ทั้งนี้ เพราะกวีอินเดียนวางทฤษฎีและหลักเกณฑ์ต่าง ๆ ว่าด้วยคำประพันธ์ไว้อย่างมากมาย ในบรรดาทฤษฎีทั้งหลาย มีทฤษฎีหนึ่งที่ชื่อว่า "อลังการ"^๑ เป็นของจำเป็นที่สุดที่จะ ทำให้บทประพันธ์มีค่าน่าอ่าน^๒ อลังการแบ่งเป็นหลายประเภท แต่ประเภทที่เด่น ที่สุดของอลังการก็คือ อูปมา^๓ ทฤษฎีอลังการหลายฉบับกล่าวถึงอูปมาเป็นประเภทแรก เสมอ เช่น ภรตมุนีกล่าวว่า อลังการในบทละครมี ๔ ประเภท คือ อูปมา รูปกะ ทิปกะ และยมก ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาเรื่องอูปมา และการศึกษา อูปมาในบทละครทั้งนี้ เพราะบทละคร เป็นวรรณกรรมประเภทหนึ่งที่ทำให้คุณค่าแก่ชีวิต ความนิยมในการแต่งบทละครมีมาแต่โบราณ และมีความเจริญรุ่งเรืองขึ้นเป็นลำดับ กังมีพยานปรากฏอยู่ที่หนังสือบทละครต่าง ๆ ซึ่งยังคงมีอยู่จนทุกวันนี้ ตลอดจนมีกวี หลายท่านได้แต่งตำราว่าด้วยวิชาการประพันธ์บทละครไว้ ผู้วิจัยจึงเลือกศึกษา อูปมาในบทละครด้วยเหตุนี้

^๑อลังการ คือ สิ่งที่ทำให้วรรณคดีมีความงดงาม ดู Kād. II, 1.109. kāvyasobhākārān dharmānalamkārān pracaksate /

^๒วิสุทธ์ มุขยกุล, วิสุทธ์นิพนธ์, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์เนศวร การพิมพ์, ๒๕๒๐), หน้า ๒๗๘.

^๓K. Chellappan Pillai, Similes of kālidāsa, (Calcutta: Visva-Bharati Book Shop, 1945), "Introduction," p. 10.

วัตถุประสงค์และขอบเขตของการวิจัย

ผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูลจากบทละครสั้นสกุล ๒ เรื่อง คือ สวิปนะวาสวัติตต้ามฤจนภิกษา ตฤณตลา ปรียทรรภิกษา มาดตีมาชว และมุตรารากษส และจากตำราการประพันธ์สั้นสกุล ๕ เล่ม คือ นาฏยศาสตร์ กวยาทรรต กวยาประกาศ วากถฎาลังการ และสาหิตยทรรปณ ทั้งนี้มีวัตถุประสงค์ คือ

๑. เพื่อศึกษาความหมายและลักษณะอุปมาในตำราการประพันธ์สั้นสกุล
๒. เพื่อวิเคราะห์ลักษณะอุปมาที่กวีใช้ในบทละครสั้นสกุล

วิธีดำเนินการวิจัย

๑. ศึกษาความหมายและประเภทของอุปมาในตำราการประพันธ์สั้นสกุล
๒. ศึกษาและวิเคราะห์ลักษณะอุปมาในบทละครสั้นสกุลที่สำคัญ ตั้งแต่คริสต์ศตวรรษที่ ๔ ถึงคริสต์ศตวรรษที่ ๑๒
๓. สรุปผลการวิจัย

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

๑. ทราบความหมายและประเภทของอุปมาในตำราการประพันธ์สั้นสกุล
๒. ทราบลักษณะวิธีการใช้อุปมาของกวีในบทละครสั้นสกุล
๓. เป็นแนวทางสำหรับศึกษาเรื่องอื่น ๆ ต่อไป